

Kæru gestir, leiðbeinendur og útskriftarnemar.

Í dag er stóri dagurinn í starfi Sjúkraflutningaskólans, dagurinn sem þið hafið stefnt að og markar þáttaskil, þið að klára námið ykkar, sum grunnnám og önnur lengra komin og lok starfsárs skólans. Það er ávallt ánægjulegt að sjá nýjan hóp af útskriftarnemum og við tengjum þennan dag við vor og væntingar.

Skólinn útskrifar nú 230 nemendur eftir síðasta skólaár þar af eru 89 að fá grunnréttindi sem sjúkraflutningamenn EMT, 33 útskrifast með framhaldsmenntun AEMT og 108 vettvangsliðar EMR. Grunnámskeiðið er 260 klst, og þar af er starfsþjálfun 56 tímar, á sjúkrabílum og á bráðamóttöku. Samtals voru haldin 9 grunnnámskeið sl ár, tvö í Sandgerði, , tvö á Akureyri, tvö á Selfossi, eitt á Fáskrúðsfirði og eitt í Reykjavík. Námskeiðin voru bæði á haust og vorönn og byggjast á staðli og námsefni frá USA sem þýtt er og staðfært. Þess má einnig geta að af þessum 89 nemendum voru 14 sendir sendur á vegum rekstraraðila sjúkraflutninga en 75 kom á eigin vegum.

33 nemendur eru nú að ljúka framhaldsnámi í sjúkraflutningum, AEMT, Reynslan er sú að allflestir sem fara að vinna við sjúkraflutninga bæta þessu námi við sig enda gert ráð fyrir því í verkferlum. Þetta framhaldsnám byggir einnig á framhaldsnámi í Bandaríkjunum sem nefnt er EMT-Advanced og byggir á námsefni þaðan sem hefur verið þýtt og staðfært eins og grunnnámskeiðið og

vettvangsliðanámið líka. Framhaldsnáminu er skipt upp í fjórar lotur sem hver um sig er 80-120 tímar. , auk lokafærnimats. Frá síðustu útskrift hafa verið haldin 13 námskeið í lotum 1-4 auk lokafærnimats með samtals 156 þátttakendum.

En síðast en ekki síst eru það vettvangsliðar en 108 nemendur hafa lokið 40 klst námi sem Vettvangsliðar (First Responders) sl. vetur. Það nám er ætlað þeim einstaklingum sem eru líklegir til að verða fyrstir á vettvang slysa, s.s lögreglu, slökkviliðs- eða björgunarsveitarmenn og aðrir skipulagðir hópar þar sem langt er í aðrar bjargir eða veita þarf sérstaka þjónustu áður en sjúkraflutningamenn kemur á vettvang. Námskeiðið er byggt á viðurkenndum bandarískum staðli og staðfært að íslenskum aðstæðum og inniheldur bæði bóklega og verklega kennslu.

10 slík vettvangsliðanámskeið hafa verið haldin frá síðustu útskrift, flest fyrir lögreglunema í Háskólanum á Akureyri en nú fá allir lögreglunemar menntun sem vettvangsliðar, en einnig námskeði fyrir Slökkviliðið á Grenivík, vettvangsliða í Hrísey, Skagaströnd, Kópaskeri og Brunavarnir Vestur Húnavatnssýslu á Hvammstanga. Vettvangsliðar skipa æ stærri sess í viðbragðsþjónustunni og eru mikilvæg viðbót. Menntun lögreglunema er mikil framför í öryggismálum og viðbragði þar sem víða eru lögreglumenn fyrstir á vettvang slysa og veikinda og geta þá hafið fyrstu aðgerðir meðan beðið er komu sjúkraflutningamanna og unnið með sjúkraflutningamönnum á vettvangi. Stefnt er að því að

Vettvangsliðanám verði einnig hluti af námi hlutastarfandi slökkviliðsmanna sem ekki sinna sjúkraflutningum.

Önnur verkefni sem skólinn sinnir er endurmenntun. Frá síðustu útskrift höfum við haldið 14 endurmenntunarnámskeið með samtals 243 nemendum. Bæði er um að ræða ERC námskeiðin hafa verið í samstarfi við Evrópska endurlífgunarráðið og eru þá ILS og EPILS en einnig hefðbundin endurmenntunarnámskeið. Frá síðustu útskrift hafa þá 583 nemendur rúllað í gegn hjá okkur á 53 námskeiðum og hefur verið nóg að gera.

En nóg af tölum. Við fáum nánast daglega fréttir af stórum sem smáum slysum. Stór og smærri slys þar sem reynir á samvinnu og aðkomu margra viðbragðsaðila sem þurfa að vinna saman eins og ein smurð vél þegar á reynir. Samvinna ólíkra viðbragðsaðila víða af landinu, björgunarsveita jafnt sem atvinnumanna sýnir styrk okkar sem samfélags. Banaslys hafa því miður verið of mörg það sem af er árinu og er ávallt eitt af því erfiðasta í okkar störfum að fást við, því við erum jú þjálfuð til að bjarga. En það sem sjaldnar ratar í fréttir eru öll tilfelli sem þið standið frammi fyrir og reyna ekki síður á. Ég hef verið að skoða starfsþjálfunarskýrslurnar frá ykkur og það vakti athygli mína öll tilfelli þar sem ungt fólk reynir að taka líf sitt, neysla áfengis og fíkniefna spilar þar oft inni og margir komnir á endastöð í neyslu slíkra efna. Við þurfum sem samfélag að leita allra leiða til að sporna við því að þetta gerist og þurfum að hlúa að unga fólkinu okkar og bjóða þeim upp á tækifæri til að takast á við spennandi

verkefni og finna þannig jákvæðan tilgang í lífinu. Jafnframt því að úrræði séu til staðar og betri aðgangur að þeirri geðheilbrigðisþjónustu sem þörf er á. En hinn þátturinn sem er vert að nefna er hækkandi aldur þjóðarinnar og mikilvægi okkar í að sinna öldruðum og þjónusta þá með þeirri virðingu og nærgætni sem þeir eiga skilið. Engin biður um að verða minna sjálfbjarga og vera öðrum háður en það er okkar hlutverk að sinna þessum hópi eins og þeir væru okkar nánustu. Munið að sá sem hefur ekki lengur stjórn á því hvenær hann kemst á salerni það ekki um það og á líklegast börn eða barnabörn á ykkar aldri.

Við sitjum hérna í Flugsafni Íslands sem sett var á stofn í litlu flugskýli hér annarsstaðar á vellinum af nokkrum hugsjónamönnum. Hér blasir sagan við í hverju horni, bæði saga farþegaflugs en ekki síður björgunar- og sjúkraflugs. Frumkvöðlar og hugmyndasmiðir sem ekki alltaf eru sýnilegir hafa unnið hörðum höndum að því að móta þá þjónustu sem við teljum sjálfsagða í dag.

Mikilvægt er að við horfum ávallt á sjúkraflutninga sem hluta heilbrigðisþjónustunnar. Því þarf ávallt að horfa til þess hvernig við komum hinum sjúka/slasaða á sem öruggastan hátt í viðeigandi meðferð um leið og við horfum til þess hvaða meðferð þarf að veita fyrir flutning og í flutningi. Þessi þáttur má ekki gleymast í umræðum og skipulagi heilbrigðisþjónustunnar. Má í því sambandi minnst á umræðu um samgöngur og innviði, sjúkraflug, mikilvægi flugvalla og flugvallarþjónustu og staðsetningu

þyrlupalla en ekki síður aðkomu sjúkrabíla, aðkomuleiðir og samgönguleiðir til að koma sjúkrabílum á öruggan hátt að viðkomandi sjúkrahúsi.

Í tengslum við aðgerðaráætlun í bráðþjónustu var ákveðið að kanna hvort grunnnám sjúkraflutningamanna eigi heima í almenna skólakerfinu frekar en í sérskóla. Einnig stendur til að skoða nýtt starfsheiti enda þykir núverandi starfsheiti langt, kyngreint og lýsir aðeins hluta af okkar störfum. Í vetur hefur starfshópur á vegum Menntamálaráðuneytis, þar sem Sjúkrafl.skólinn átti sæti, unnið að fyrstu drögum að gerð kennsluskrár. Ekki er kominn endanleg niðurstaða hvenær þessi breyting verður en ljóst að skólinn starfar með óbreyttum hætti amk. Næsta skólaár. Hlutverk skólans myndi þá breytast í nokkurs konar Mennta og starfsþróunarsetur sem sæi þá áfram um verklega kennslu og starfsþjálfun auk endurmenntunar og námskeiða í Vettvangshjálpi. Þetta er stórt skref og mun vonandi verða til að efla þjónustuna enn frekar. Við starfsmenn og leiðbeinendur skólans erum sannarlega tilbúnir í þessa vinnu og taka þátt í að þróa þjónustuna áfram.

Sjúkraflutningaskólinn er ekki stór stofnun en snýst um skipulag og ut anumhald um námið. Starfsmenn aðeins tveir en á síðasta ári komu rétt um 100 leiðbeinendur að kennslunni með einum eða öðrum hætti. Húsnæði eigum ekki en ég vil þakka sérstaklega samstarfsaðilum í

**húsnæðismálum, Slökkviliði Akureyrar, Slökkvilið
höfuðborgarsvæðisins, Slökkvilið Fjarðarbyggðar,
Brunavarna Árnessýslu, Heilbrigðisstofnunar Suðurlands og
Brunavarna Suðurnesja.**

Kæru nemendur.

**Þið eruð kannski ekki með lengsta námið miðað við marga
aðra en klárlega er ykkar nám ekki minna mikilvægt og
verkefnin sem þið eigið eftir að standa frammi fyrir verða
örugglega hvorki auðveld né þægileg. En með þekkingu,
þjálfun, rólegum huga og jákvæðu hugarfari er ég þess
fullviss að þið eigið eftir leysa verkefni ykkar vel af hendi!
Munið að sinna öllum skjólstæðingum eins og þið væruð að
sinna ykkar nánustu. Það hefur engin kosið sér þá stöðu að
leita eftir okkar þjónustu og við erum öryggisnet sem fólk
treystir á þegar veikindi eða slys ber að höndum.
Mikilvægast í okkar þjónustu er að láta okkur annt um okkar
skjólstæðinga! Það á að vera okkar markmið.**

**Ég vil að lokum þakka nemendum og leiðbeinendum skólans
fyrir mjög gott samstarf, rekstraraðilum sjúkraflutninga,
framkvæmdastjórn SAK, fagraði sjúkraflutninga,
samstarfsaðilum hjá Evrópska endurlífgunarráðinu, mennta
og starfsþróunarsetri lögreglu, umsjónarmannahópnum
sem fær sérstakar þakkir, og svo allra þeirra sem hafa tekið
á móti nemendum í starfsþjálfun og klínískt nám.**

Ingimar Eydal

Skólastjóri